

Sygn. akt V Pz 30/14

POSTANOWIENIE

Dnia 25 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia SO Beata Łapińska

Protokolant: asyst. sędz. Ewelina Goździk

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2014 roku w Piotrkowie Tryb.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. Z.

przeciwko pozwanemu (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.

o uznanie wypowiedzenia stosunku pracy za bezskuteczne

na skutek zażalenia powoda P. Z.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Belchatowie IV Wydziału Pracy

z dnia 10 lipca 2014 roku, sygn. akt IV P 290/14

postanawia:

- 1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zwolnić powoda P. Z. od opłaty sądowej od pozwu ponad kwotę 500 zł (pięćset złotych),**
- 2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 10 lipca 2014 roku Sąd Rejonowy w Belchatowie IV Wydział Pracy oddalił wniosek powoda o zwolnienie od opłaty sądowej od pozwu w kwocie 2.790 złotych. W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że sytuacja majątkowa powoda pozwala mu na uiszczenie opłaty sądowej od pozwu, bowiem instytucja zwolnienia z kosztów sądowych jest formą pomocy udzielanej przez Skarb Państwa osobom najbiedniejszym, a więc winno ono mieć miejsce tylko w sytuacjach wyjątkowych. Tymczasem powód jest właścicielem samochodu osobowego a w okresie zatrudnienia zarabiał 3.200 złotych miesięcznie. Ponadto powód jest osobą samotną, posiada dwoje dzieci, na które płaci alimenty łącznie w wysokości 1500 złotych. Koszty utrzymania jakie ponosi łącznie zamykają się kwotą 1679 złotych.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł pełnomocnik powoda P. Z. zarzucając naruszeniem art. 101 ust. 2 i art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez ich niezastosowanie i odmowę zwolnienia powoda od obowiązku uiszczenia wpisu sądowego, pomimo, że obecna sytuacja materialna jego mocodawcy nie pozwala na pokrycie opłaty od pozwu w wysokości 2790 złotych. W uzasadnieniu pełnomocnik powoda zarzucił, iż rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego jest arbitralne i wynika z niego, że P. Z. powinien liczyć się z koniecznością poniesienia wydatków związanych z postępowaniem. Skarżący zarzucił tej argumentacji, że powód nie mógł liczyć się

z koniecznością poniesienia wydatków związanych z postępowaniem i w tym celu uczynić stosowne oszczędności w swoich wydatkach, skoro powód nie mógł przewidzieć że otrzyma wypowiedzenie umowy o pracę a ponadto termin na wytoczenie powództwa o uznanie wypowiedzenia stosunku pracy za bezskuteczne wynosi tylko 7 dni. Ten krótki czas czyni nierealnym zabezpieczenie środków finansowych na pokrycie kosztów sądowych, zwłaszcza w sytuacji gdy powód prawie połowę swoich zarobków przeznaczał na alimenty na rzecz dzieci.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Zażalenie jest częściowo zasadne.

Zgodnie z przepisem art. 102 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz. U. z 2010 roku, Nr 90, poz. 594 ze zm.) zwolnienia od kosztów sądowych może domagać się osoba fizyczna, jeśli złoży oświadczenie, z którego wynika, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Prawo do zwolnienia od kosztów postępowania przysługuje zatem tylko osobom ubogim – podmiotom gorzej sytuowanym – dla których wniesienie kosztów wiązałoby się z uszczerbkiem dla niezbędnego utrzymania. Prawo do zwolnienia od kosztów nie przysługuje więc każdemu, lecz osobom rzeczywiście potrzebującym (por. wyrok. SN z 5.03.1959 4 CZ 25/59 „Nowe Prawo” nr 7-8/1960).

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy niezasadnie uznał, że powód jest w stanie ponieść koszt opłaty od pozwu bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny, ponieważ dotychczasosiągane zarobki na poziomie około 3200 zł netto miesięcznie pozwoliły na poczynienie stosownych oszczędności. Jak wynika z oświadczenia o stanie rodzinnym i majątkowym powód miesięcznie wydatkuje łącznie kwotę 1500 złotych tytułem alimentów, media łącznie wynoszą 680 złotych. Do tego dochodzą koszty ubezpieczenia samochodu i zakupu paliwa do niego a także koszty własnego utrzymania tj. wyżywienia, ubrania, zakupu środków czystości i higieny osobistej.

Sąd Okręgowy co do zasady podziela pogląd, że instytucja zwolnienia od kosztów sądowych stanowi w istocie pomoc państwa dla osób, które z uwagi na trudną sytuację materialną nie mogą uiścić kosztów bez wywołania uszczerbku w koniecznych kosztach utrzymania siebie i rodziny. Ubiegający się o taką pomoc w każdym wypadku powinien więc w pierwszej kolejności poczynić oszczędności we własnych wydatkach, do granic zabezpieczenia koniecznych kosztów utrzymania siebie i rodziny. Dopiero gdyby oszczędności te okazały się niewystarczające - może zwrócić się o pomoc państwa. Jak wskazuje się w orzecznictwie to strona zamierzająca wystąpić na drogę postępowania sądowego z określonymi roszczeniami, winna poczynić wcześniej stosowne oszczędności na pokrycie kosztów sądowych, które będą wymagane w sprawie (por. postanowienia SN z 24.09.1984 r. I Cz 104/84, Lex nr 8623 oraz z dnia 24. 07. 1990 r. I Cz 98/80 Lex nr 8257). Jednak poczynienie takich wymagań wobec strony występującej na drogę postępowania sądowego wymaga dogłębnego przeanalizowania sytuacji materialnej i osobistej takiej strony i jej możliwości w zakresie poczynienia stosownych oszczędności. W okolicznościach przedmiotowej sprawy rację ma pełnomocnik powoda, iż wymaganie przez Sąd Rejonowy, aby powód poczynił stosowne oszczędności przed wytoczeniem powództwa, w sytuacji gdy nie mógł przewidzieć, iż otrzyma wypowiedzenia, a ponadto krótki 7 dniowy termin na wytoczenie powództwa o uznanie wypowiedzenia stosunku pracy za bezskuteczne, czynią stanowisko Sądu Rejonowego całkiem nieuprawnionym. Nie bez znaczenia pozostaje również podnoszona przez pełnomocnika powoda kwestia, że P. Z. otrzymuje wynagrodzenie za pracę w wysokości 3200 złotych netto, ale łącząca strony umowa o pracę została rozwiązana z upływem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia tj. z dniem 31 sierpnia 2014 roku.

Ponadto o istnieniu przesłanek zwolnienia od kosztów sądowych decyduje nie tylko wysokość zarobków (dochodów) wnioskodawcy oraz rozmiar usprawiedliwionych potrzeb jego rodziny, lecz także jego ogólny stan majątkowy (por. postanowienie SN z 19 sierpnia 1971 r., I CZ 118/71, LexPolonica). Tymczasem powód, nie posiada żadnego większego majątku ani ruchomego ani nieruchomego a jedynie samochód. Skoro nie został on wymieniony w oświadczeniu, należy domniemywać, iż nie posiada on wartości wyższej niż 5.000 złotych.

W związku z powyższym nie można zgodzić się ze stanowiskiem Sądu Rejonowego, że powód posiada wystarczające środki na uiszczenie opłaty od pozwu w kwocie 2790 złotych. W ocenie Sądu Okręgowego opłata ta znacznie przekracza

stałe dochody powoda. Nie można zapominać również, iż prawie połowę miesięcznego dochodu powód przeznaczał na alimenty na dzieci w łącznej wysokości 1500 złotych..

Biorąc pod uwagę sytuację osobistą i materialną powoda, Sąd Okręgowy uznał zażalenie za zasadne częściowo i zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zwolnił powoda od opłaty sądowej częściowo ponad kwotę 500 zł. Dalej idące żądanie powoda o zwolnienie od kosztów sądowych Sąd uznał za niezasadne. Kwota 500 złotych, jest to kwota, którą powód jest stanie zaoszczędzić, nawet kosztem własnego utrzymania.

W tym stanie rzeczy mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.